KOMISIJAS LĒMUMS

(2005. gada 3. marts)

par izmeklēšanas uzsākšanu, kas paredzēta Padomes Regulas (EEK) Nr. 2408/92 4. panta 3. punktā par Kopienas aviosabiedrību piekļuvi Kopienas iekšējiem gaisa ceļiem

(izziņots ar dokumenta numuru K(2005) 577)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(2005/247/EK)

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EEK) Nr. 2408/92 [1], un jo īpaši tās 4. panta 3. punktu,

tā kā:

I. **Fakti**

(1) Saskaņā ar Regulas (EEK) Nr. 2408/92 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta noteikumiem 2004. gada 10. decembrī Itālijas Republika lūdza Komisijai publicēt *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* paziņojumu par sabiedrisko pakalpojumu saistību piemērošanu attiecībā uz astoņpadsmit maršrutiem starp Sardīnijas lidostām un galvenajām Itālijas nacionālajām lidostām [2].

(2) Šo saistību piemērošanas galvenie rādītāji ir šādi:

— Saistības attiecas uz šādiem astoņpadsmit maršrutiem:

— Algēro–Roma un Roma–Algēro,

— Algēro–Milāna un Milāna–Algēro,

— Algēro–Boloņa un Boloņa–Algēro,

— Algēro–Turīna un Turīna–Algēro,

— Algēro–Piza un Piza–Algēro,

— Kaljāri–Roma un Roma–Kaljāri,

— Kaljāri–Milāna un Milāna–Kaljāri,

— Kaljāri–Boloņa un Boloņa–Kaljāri,

— Kaljāri–Turīna un Turīna–Kaljāri,

— Kaljāri–Piza un Piza–Kaljāri,

— Kaljāri–Verona un Verona–Kaljāri,

— Kaljāri–Neapole un Neapole–Kaljāri,

— Kaljāri–Palermo un Palermo–Kaljāri,

— Olbia–Roma un Roma–Olbia,

— Olbia–Milāna un Milāna–Olbia,

— Olbia–Boloņa un Boloņa–Olbia,

— Olbia–Turīna un Turīna–Olbia,

— Olbia–Verona un Verona–Olbia.

— Nosauktie astoņpadsmit maršruti un tiem piemērotās sabiedrisko pakalpojumu saistības veido vienotu kopumu, kas ieinteresētajiem pārvadātājiem jāpieņem pilnībā bez jebkādas kompensācijas, neatkarīgi no tās veida vai izcelsmes.

— Katrs atsevišķs pārvadātājs (vai galvenais pārvadātājs), kurš piekrīt sabiedrisko pakalpojumu saistībām, pareizas pakalpojuma izpildes un ilguma garantēšanai iemaksā drošības naudu. Minētā drošības nauda sasniedz vismaz piecpadsmit miljonus euro un tiek garantēta ar bankas galvojumu pēc pirmā pieprasījuma vismaz piecu miljonu euro apmērā, un garantēta ar apdrošināšanas sabiedrības galvojumu atlikušajai summai.

— Minimālais lidojumu skaits dienā, lidojumu laiki un piedāvātais vietu skaits katram maršrutam sniegti ziņojuma par saistību piemērošanu sadaļā "2. SABIEDRISKO PAKALPOJUMU SAISTĪBAS", kas publicēts 2004. gada 10. decembra *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* C 306, un uz kuru atsaucas šajā lēmumā.

[1] OV L 240, 24.8.1992., 8. lpp. Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1882/2003 (OV L 284. 31.10.2003., 1. lpp.).

[2] OV C 306, 10.12.2004., 6. lpp.

— Izmantojamo lidmašīnu minimālais nodrošinājums sniegts ziņojuma par saistību piemērošanu sadaļā "3. LIDMAŠĪNAS, KURAS JĀIZMANTO", kas publicēts 2004. gada 10. decembra *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* C 306, un uz kuru atsaucas šajā lēmumā.

— Biļešu cenu struktūra visiem norādītajiem maršrutiem sniegta ziņojuma par saistību piemērošanu sadaļā "4. BIĻEŠU CENAS", kas publicēts 2004. gada 10. decembra *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* C 306, un uz kuru īpaši atsaucas šajā lēmumā.

— Īpaši attiecībā uz izdevīgu cenu piedāvājumu ziņojuma 4.8. punktā norādīts, ka pārvadātājiem, kuri veic lidojumus noteiktajos maršrutos, ir juridiskas saistības piedāvāt izdevīgas cenas (tādas, kādas tās uzskaitītas sadaļā "4. Biļešu cenas"), jo īpaši šādām pasažieru grupām:

  — Sardīnijā dzimušām personām, pat ja viņu dzīvesvieta nav Sardīnija,

  — Sardīnijā dzimušu personu laulātajiem un bērniem.

— Paredzēts, ka sabiedrisko pakalpojumu saistības būs spēkā no 2005. gada 1. janvāra līdz 2007. gada 31. decembrim.

— Aviosabiedrībām, kuras nolēmušas pieņemt sabiedrisko pakalpojumu saistības, 15 dienu laikā pēc Komisijas ziņojuma par minēto saistību piemērošanu publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, jāiesniedz formāla piekrišana kompetentai Itālijas iestādei.

(3) Jāpiebilst, ka pirms šajā lēmumā aplūkojamo sabiedrisko saistību piemērošanas Itālijas Republika piemēroja sabiedriskās saistības, kas sākotnēji bija publicētas 2000. gada 7. oktobra *Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī* C 284 [1] attiecībā uz sešiem maršrutiem starp Sardīnijas un Romas, un Milānas lidostām. Saskaņā ar Regulas (EEK) Nr. 2408/92 4. panta 1. punkta d) apakšpunkta noteikumiem par tām tika izsludināts atklātais konkurss [2], lai izvēlētos pārvadātājus, kam izsniegt atļauju vieniem pašiem apkalpot šos maršrutus, piešķirot tiem finansiālu kompensāciju.

(4) Pārvadātāji, kas saņēma atļaujas izmantot sabiedrisko pakalpojumu saistības, bija šādi:

— *Alitalia* maršrutā: Kaljāri–Roma,

— *Air One* maršrutos: Kaljāri–Milāna, Algēro–Milāna un Algēro–Roma,

— *Merdiana* maršrutos: Olbia–Roma un Olbia–Milāna.

(5) Šo ekspluatācijas režīmu nomainīja, piemērojot sabiedrisko pakalpojumu saistības, uz ko attiecas šis lēmums.

II. **Sabiedrisko pakalpojumu saistību tiesiskā regulējuma galvenās sastāvdaļas**

(6) Sabiedrisko pakalpojumu saistību tiesisko regulējumu nosaka Regula (EEK) Nr. 2408/92, kuras mērķis ir definēt brīvas pakalpojumu sniegšanas principa pielietošanas nosacījumus gaisa transporta nozarē.

(7) Sabiedrisko pakalpojumu saistības tiek definētas kā izņēmums no regulas principa, kas nosaka, ka "ievērojot šo regulu, attiecīgās dalībvalstis atļauj Kopienas gaisa pārvadātājiem izmantot satiksmes tiesības Kopienas teritorijas maršrutos" [3].

(8) Sabiedrisko pakalpojumu saistību piemērošanas nosacījumi definēti 4. pantā. Pie tiem stingri pieturas, ievērojot nediskriminācijas un proporcionalitātes principus. Sabiedrisko pakalpojumu saistībām jābūt atbilstoši pamatotām saskaņā ar šajā pantā izklāstītajiem kritērijiem.

(9) Precīzāk runājot, sabiedrisko pakalpojumu saistību tiesiskajā regulējumā paredzēts, ka tās var uzlikt dalībvalsts attiecībā uz regulāru gaisa satiksmi uz lidostu, kas apkalpo kādu nomaļu vai jaunattīstības reģionu vai attiecībā uz mazāk noslogotu maršrutu uz reģionālu lidostu, ar nosacījumu ka šie maršruti tiek uzskatīti par svarīgiem tā reģiona ekonomiskajai attīstībai, kurā atrodas lidosta, un tādā apjomā, kas nepieciešams, lai nodrošinātu šajā maršrutā pietiekamu pakalpojumu sniegšanu, kas atbilst noteiktiem nepārtrauktības, regularitātes, pārvadājumu apjoma nodrošinājuma un cenu veidošanas standartiem, kurus gaisa pārvadātāji neievērotu, ja rēķinātos vienīgi ar savām komerciālām interesēm.

(10) Regulāru gaisa transporta pakalpojumu pietiekamību vērtē dalībvalstis, tostarp ņemot vērā sabiedrības intereses, iespējas izmantot citu veidu transportu, šo transporta veidu iespējas apmierināt attiecīgās vajadzības, visu gaisa pārvadātāju, kas darbojas vai plāno darboties šajā maršrutā, kopīgi sasniegto ekspluatācijas rezultātu.

[1] OV C 284, 7.10.2000., 16. lpp. Grozījumi OV C 49, 15.2.2001., 2. lpp. Labojumi OV C 63, 28.2.2001., 12. lpp.

[2] OV C 51, 16.2.2001., 22. lpp.

[3] Regulas (EEK) Nr. 2408/92 3. panta 1. punkts.

(11) Regulas 4. pantā paredz pasākumus divos posmos: pirmajā (4. panta 1. punkta a) apakšpunkts) attiecīgā dalībvalsts uzliek sabiedrisko pakalpojumu saistības vienam vai vairākiem maršrutiem, kas ir pieejami visiem Kopienas pārvadātājiem, ar vienīgo nosacījumu ievērot šīs saistības. Gadījumā, ja maršruta, kam uzliktas sabiedrisko pakalpojumu saistības, apkalpošanai nav pieteicies neviens pārvadātājs, dalībvalsts var sākt īstenot otrā posma pasākumus (4. panta 1. punkta d) apakšpunkts), kas paredz ierobežot piekļuvi šim maršrutam viena pārvadātāja labā ilgākais uz trim gadiem, kas var tikt pagarināts. Šo pārvadātāju izvēlas, pamatojoties uz atklātā konkursa rezultātiem Kopienas ietvaros. Izvēlētais pārvadātājs var saņemt finansiālu kompensāciju par darbību šajā maršrutā, ievērojot sabiedrisko pakalpojumu saistības.

(12) Saskaņā ar 4. panta 3. punktu pēc dalībvalsts lūguma vai pēc savas iniciatīvas veiktās izmeklēšanas Komisija ir pilnvarota izlemt, vai publicētās sabiedrisko pakalpojumu saistības jāturpina. Komisijas lēmums tiek paziņots Padomei un dalībvalstīm. Padome, ja pie tās vēršas dalībvalsts, var pieņemt citu lēmumu, balsojot ar kvalificētā balsu vairākuma procedūru.

III. **Tādu faktu esamība, kas varētu radīt nopietnas šaubas par to, vai sabiedrisko pakalpojumu saistības, kas tiek piemērotas starp Sardīnijas lidostām un galvenajām nacionālajām lidostām, atbilst Regulas (EEK) Nr. 2408/92 4. panta nosacījumiem**

(13) Regulas 4. panta 1. punkta a) apakšpunktā uzskaitīts vairāku kritēriju kopums, pēc kuriem vadoties nosaka sabiedrisko pakalpojumu saistību atbilstību:

— Kritērijiem atbilstošie maršruti: tie ir maršruti uz lidostu, kas apkalpo kādu nomales vai jaunattīstības rajonu, kas atrodas tās teritorijā, vai maz noslogoti maršruti uz kādu reģionālu lidostu tās teritorijā.

— Jābūt pierādītam, ka katrs maršruts ir svarīgs tā reģiona ekonomiskajai attīstībai, kurā atrodas apkalpojamā lidosta.

— Jāievēro pietiekamības princips, kas cita starpā ņem vērā citu transporta veidu pieejamību vai iespējas izmantot alternatīvus maršrutus.

(14) Turklāt sabiedrisko pakalpojumu saistībām jāievēro proporcionalitātes un nediskriminācijas pamatprincipi (sk., piemēram, 2001. gada 20. februāra Tiesas lēmumu lietā Nr. C-205/99, *Asociación Profesional de Empresas Navieras de Líneas Regulares (Analir) et autres contre Administración General del Estado*, Rec. 2001., I-01271. lpp.).

(15) Šajā gadījumā pēc Itālijas Republikas lūguma *Oficiālajā Vēstnesī* publicētajā paziņojumā par sabiedrisko pakalpojumu saistību piemērošanu ietverti vairāki noteikumi, kas rada nopietnas šaubas par to atbilstību regulas 4. pantam un tādejādi veicina nepamatotu attiecīgo maršrutu attīstības ierobežošanu, jo īpaši:

a) netika iesniegts neviens detalizēts paskaidrojums, kas balstītos uz gaisa transporta tirgus ekonomisku analīzi starp Sardīniju un pārējo Itālijas teritoriju, ar ko varētu pamatot jauno saistību nepieciešamību, to atbilstību un proporcionālo raksturu attiecībā uz plānoto mērķi;

b) nav uzrādīta bilance iepriekšējā paziņojumā par sabiedrisko saistību piemērošanu minētajiem sešiem maršrutiem, kuri atkal iekļauti jaunajā paziņojumā;

c) nav skaidri pierādīts, ka minētie divpadsmit papildu maršruti, kuriem no 2005. gada 1. janvāra piemērojamas sabiedrisko pakalpojumu saistības, ir svarīgi to Sardīnijas reģionu ekonomiskajai attīstībai, kuros atrodas šīs lidostas, ņemot vērā:

— attiecīgo maršrutu raksturu,

— pierādījumu trūkumu par šo maršrutu vitāli svarīgo lomu to Sardīnijas reģionu ekonomiskajā attīstībā, kuros atrodas attiecīgās lidostas,

— citu lidojumu maršrutu pastāvēšanu, ar ko var nodrošināt pietiekamu un nepārtrauktu attiecīgo lidostu apkalpošanu, izmantojot galvenos Itālijas gaisa transporta savienojumu mezglus, kuri nodrošina apmierinošu savienojumu ar Sardīniju;

d) ieinteresētajiem pārvadātājiem uzliktais pienākums apkalpot kā vienu kopumu visus astoņpadsmit maršrutus, kam noteiktas sabiedriskās saistības, ir īpaši nopietns brīva pakalpojumu sniegšanas principa ierobežojums. Tas nav savienojams ar proporcionalitātes un nediskriminācijas principu, ņemot vērā to, ka:

— trūkst pierādījumu par to, ka šo maršrutu apvienošana grupās ir svarīga to Sardīnijas reģionu ekonomiskajai attīstībai, kuros atrodas attiecīgās lidostas,

— pastāv risks, ka nepamatoti varētu diskriminēt pārvadātājus, jo tikai vislielākajiem no tiem ir iespējas veikt pakalpojumu šādos apstākļos,

— turklāt šādas saistības nav savienojamas ar principu, ka dalībvalstij, kas piemēro sabiedrisko pakalpojumu saistības, savā izvērtējumā jāņem vērā visu to gaisa pārvadātāju kopējais rezultāts, kas darbojas vai kas plāno darboties attiecīgajos maršrutos ([1]).

Faktu izklāstā redzams, ka Itālijas iestādes vēlējušās piemērot saistības apkalpot visus astoņpadsmit maršrutus kopā, lai finansētu zaudējumus nesošus maršrutus ar mazu lidojumu skaitu, izmantojot peļņu, kas sagaidāma no lielāku maršrutu apkalpošanas. Šāds šķērssubsīdiju mehānisms nav savienojams ar Regulas (EEK) Nr. 2408/92 4. panta būtību.

e) pienākums iemaksāt īpaši augstu drošības naudu arī veicina nepamatotu diskrimināciju starp ieinteresētajiem pārvadātājiem, jo tikai vislielākajiem no tiem ir iespējas piedāvāt šādas garantijas;

f) pārāk īsie termiņi, piecpadsmit dienas sākot no dienas, kad ziņojums par saistību piemērošanu publicēts *Oficiālajā Vēstnesī*, lai ieinteresētie pārvadātāji sāktu ievērot sabiedrisko pakalpojumu saistības, un divdesmit divas dienas, lai uzsāktu saimniecisko darbību (no 2005. gada 1. janvāra), rada nepamatotu diskrimināciju starp pārvadātājiem. Faktu izklāstā redzams, ka pārvadātājam, kas jau tagad neapkalpo maršrutus ar Sardīniju, nav iespējams norādītajos termiņos izpildīt visas administratīvās un juridiskās darbības un atrast resursus, kas nepieciešami, lai uzsāktu šādu darbību;

g) saistības, kas minētas ziņojuma par sabiedrisko saistību piemērošanu 4.8. punktā, par izdevīgu cenu piedāvājumu attiecībā uz pasažieriem, balstoties vienīgi uz iemeslu, ka viņi dzimuši noteiktā vietā (šai gadījumā Sardīnijā) vai ka starp viņiem pastāv ģimenes saites, īstenībā ir prettiesiska, uz pilsonību balstīta diskriminācija (Sk., piemēram, lietu Nr. C-338/01 *Commission contre Italie*, Rec. 2003., I-00721. lpp.).

IV. **Procedūra**

(16) Neskatoties uz Komisijas dienestu vairākkārtējiem atgādinājumiem, kas vērsa Itāļu iestāžu uzmanību uz šiem problemātiskajiem elementiem un izteica šaubas, vai sabiedrisko pakalpojumu saistību piemērošana atbilst Regulas (EEK) Nr. 2408/92 prasībām, Itālijas Republika nolēma publicēt šo paziņojumu.

(17) Kopš tā publicēšanas Komisijā griezās vairākas ieinteresētās puses ar nolūku neformāli iepazīstināt to ar savām bažām attiecībā uz sabiedrisko pakalpojumu saistību nelīdzsvaroto un diskriminējošo raksturu. Turklāt Komisijai tika iesniegta sūdzība, kuras autors lūdz palikt anonīms, kurā tika apstrīdēta šo saistību likumība.

(18) Iepriekšminēto elementu sakarā un saskaņā ar 1992. gada 23. jūlija Regulas (EEK) Nr. 2408/92 4. panta 3. punktu Komisijai ir tiesības uzsākt izmeklēšanu, lai noskaidrotu, vai, piemērojot sabiedrisko pakalpojumu saistības, viena vai vairāku maršrutu attīstība netiek nepamatoti ierobežota, un tā rezultātā pieņemtu lēmumu par to, vai jāturpina minēto saistību piemērošana attiecībā uz šiem maršrutiem,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Komisija nolemj uzsākt izmeklēšanu, kas paredzēta Regulas (EEK) Nr. 2408/92 4. panta 3. punktā, lai noteiktu, vai sabiedrisko pakalpojumu saistību piemērošana starp Sardīnijas lidostām un galvenajām Itālijas lidostām, kas pēc Itālijas Republikas lūguma publicēta 2004. gada 10. decembra *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* C 306, joprojām jāpiemēro šiem maršrutiem.

2. pants

1. Itālijas Republikai 20 darba dienu laikā, skaitot no šā lēmuma publicēšanas, jāiesniedz Komisijai visa nepieciešamā informācija, kas ļautu pārbaudīt 1. pantā minēto sabiedrisko pakalpojumu piemērošanas atbilstību Regulas (EEK) Nr. 2408/92 4. pantam.

2. It īpaši tiek iesniegti:

— juridiskā analīze attiecībā uz sekām, kas skar visu Eiropas gaisa pārvadātāju satiksmes tiesību izmantošanu maršrutos ar sabiedrisko pakalpojumu saistību piemērošanas režīmu, kas publicēts 2004. gada 10. decembra *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* C 306, ja šīs saistības faktiski tiek ievērotas,

— īpaši jāpaskaidro, vai Itāļu iestādes ir tādejādi iecerējušas radīt ekskluzīvas tiesības apkalpot astoņpadsmit maršrutus vienam vai vairākiem gaisa pārvadātājiem, kuri formāli piekrituši šīm saistībām,

([1]) Regulas (EEK) Nr. 2408/92 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta iv) daļa.

— juridiska analīze no Kopienas tiesību viedokļa, kas pamato dažādos nosacījumus 2004. gada 10. decembra *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* C 306 publicēto sabiedrisko pakalpojumu saistību piemērošanā,

— pamatojums izdevīga cenu piedāvājuma piešķiršanai tikai "Sardīnijā dzimušām personām, pat ja viņu dzīvesvieta nav Sardīnijā, un Sardīnijā dzimušu personu laulātajiem un bērniem",

— sīka atskaite par 2000. gada 7. oktobra *Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī* C 284 publicēto sabiedrisko pakalpojumu saistību ieviešanu,

— sīka analīze par ekonomiskajām attiecībām starp Sardīnijas reģioniem un pārējiem Itālijas reģioniem, kur atrodas lidostas, uz kurām attiecas 2004. gada 10. decembra *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* C 306 publicētās sabiedrisko pakalpojumu saistības,

— sīka analīze par pašreizējo piedāvājumu gaisa transportā starp Sardīnijas lidostām un pārējām Itālijas lidostām, uz kurām attiecas 2004. gada 10. decembra *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* C 306 publicētās sabiedrisko pakalpojumu saistības, tostarp netiešo maršrutu piedāvājumi,

— sīka analīze par citu transporta veidu izmantošanu un šo transporta veidu iespējām apmierināt attiecīgās vajadzības,

— pašreizējā gaisa transporta piedāvājuma analīze katram maršrutam, uz ko attiecas šīs saistības,

— precīzs apraksts par laiku, kāds nepieciešams, lai nodrošinātu savienojumus pa autoceļiem starp dažādām Sardīnijas lidostām, uz kurām attiecas šīs saistības,

— šī paziņojuma publicēšanas dienā esošās situācijas apraksts par minēto saistību izpildi un tās piemērojošo pārvadātāja vai pārvadātāju identitātes,

— darbības prognozes (pasažieru pārvadāšana, kravu pārvadāšana, finanšu prognozes, u.c.), kas saņemtas no pārvadātājiem,

— šā lēmuma izziņošanas datumā iespējamas pārsūdzības valsts jurisdikcijas iestādēs un sabiedrisko pakalpojumu saistību piemērošanas juridiskā situācija.

3. pants

1. Šis lēmums ir adresēts Itālijas Republikai.

2. Šo lēmumu publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Briselē, 2005. gada 3. martā

Komisijas vārdā —
priekšsēdētāja vietnieks
Jacques BARROT